

Міністерство освіти і науки України
Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Національний університет «Львівська політехніка»

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ

Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих учених, студентів і курсантів

28 листопада 2019 року

Львів – 2019

Захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, студентів і курсантів, м. Львів, 28 листопада 2019 року. Львів, ЛДУ БЖД, 2019, 290 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Андрій КУЗИК – д.с.-т.н., професор, проректор Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (ЛДУ БЖД);

Володимир САМОТИЙ – д.т.н., професор, завідувач кафедри управління інформаційною безпекою ЛДУ БЖД;

Євген МАРТИН – д.т.н., професор, завідувач кафедри управління проектами, інформаційних технологій та телекомунікацій ЛДУ БЖД;

Василь ПОПОВИЧ – д.т.н., доцент, начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУ БЖД;

Ольга МЕНЬШИКОВА – к.ф.-м.н., доцент, заступник начальника навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУ БЖД з навчально-наукової роботи, полковник служби цивільного захисту;

Олександр ПРИДАТКО – к.т.н., заступник начальника кафедри управління проектами, інформаційних технологій та телекомунікацій ЛДУ БЖД;

Наталія КУХАРСЬКА – к.ф.-м.н., доцент, доцент кафедри управління інформаційною безпекою ЛДУ БЖД;

Тарас БРИЧ – к.т.н., доцент кафедри управління інформаційною безпекою ЛДУ БЖД;

Орест ПОЛОТАЙ – к.т.н., доцент кафедри управління інформаційною безпекою ЛДУ БЖД;

Марія ШАБАТУРА – к.т.н., доцент кафедри управління інформаційною безпекою ЛДУ БЖД;

Ігор МАЛЕЦЬ – к.т.н., доцент, доцент кафедри управління проектами, інформаційних технологій та телекомунікацій ЛДУ БЖД;

Назарій БУРАК – к.т.н., доцент кафедри управління проектами, інформаційних технологій та телекомунікацій ЛДУ БЖД;

Ольга СМОТР – к.т.н., доцент кафедри управління проектами, інформаційних технологій та телекомунікацій ЛДУ БЖД;

Роман ГОЛОВАТИЙ – к.т.н., викладач кафедри управління проектами, інформаційних технологій та телекомунікацій ЛДУ БЖД;

Олександр ХЛЕВНОЙ – викладач кафедри управління проектами, інформаційних технологій та телекомунікацій ЛДУ БЖД.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.

Бужанська М., Мацега В. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	132
Ільчишин Я., Марич В., Соловійов Д. ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК СОЦІАЛЬНА НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ ДЕРЖАВИ.....	135
Ляшенко А., Герасимов А., Прокопов С. МЕТОДИ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	138
Марич В., Ільчишин Я., Грунт Р. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТЕРОРИЗМУ НА БЕЗПЕКУ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ СУСПІЛЬСТВА.....	141
Проць Б.О., Кулик С.Ю., Бардін О.І. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ	144
Смолінська М.В., Малець І.О. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ	147
Тютченко С.М., Дембицька Т.П. ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ НА БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ	149
Чепурний Б., Карабінович А. ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ	151
Школик В. ЧИ МОЖНА ПЕРЕМОГТИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ?..	153

Секція 2

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Напрямок 7. Інформаційні технології управління проектами

Медяник Є. І. «ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ARTIFICIAL INTELLIGENCE».....	157
Тарапата Н.В., Шеремей В.С., Мартин Є.В. СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ АНАЛІЗУ БЕЗПЕКИ УКРИТТІВ... 	159
Ходирєва І., Мирошніченко В. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТАМИ.....	162
Штерн Б. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ	165
Яковчук В.С., Мартин Є.В. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ВОДІВ	168

Напрямок 8. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Tania Ven, Yuliia Onofriichuk, Roman Golovatyi USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGY IN EDUCATION.....	171
Гаврись А., Гарасим'юк І. ВИКОРИСТАННЯ ГЕЙМІНГУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	173
Голуб Є. ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНОГО МЕТОДУ АНАЛІЗУ ДАНИХ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ.....	176

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК СОЦІАЛЬНА НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ ДЕРЖАВИ

Гльчишин Я., Марич В. Соловійов Д.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Проаналізовано та проведено аналіз інформаційних війн як соціальної небезпеки для держави. Розглянуто проблеми інформаційної війни на фоні конфлікту в Донбасі та анексії АР Крим. Виокремлено і проаналізовано інформаційні війни внутрішнього характеру, що відбуваються в середині країни переважно між політичними силами, та зовнішнього характеру – безпосередньо між державами.

Ключові слова: інформаційна війна, соціальна небезпека, агресія, інформація, інформаційна зброя, засоби масової інформації, методи інформаційної війни.

Information wars are analyzed and analyzed as a social danger for the state. The problems of information war against the background of the conflict in Donbass and annexation of the Autonomous Republic of Crimea are considered. Information wars of internal character, occurring in the middle of the country mainly between political forces, and external character, directly between the states, are separated and analyzed.

Keywords: information war, social danger, aggression, information, information weapons, mass media, methods of information war.

Війна інформації на сьогодні стала одним з найнебезпечніших видів зброї. Безпосередньо застосування цієї зброї, через анексію АР Крим та війну на Донбасі відчувають на собі громадяни України. Користуватися компроматами, виливанням бруду, підкиданням неправдивої інформації, намагання за допомогою інформації ввести в оману стало для агресора сенсом життя.

Інформація має вплив на маси, тобто за умови вдалого маніпулювання свідомістю мас можна досягти практично будь-якої мети: знищити опонента, прибрати з дороги конкурентів чи розпалити війну.

Не офіційно вважається, що засоби масової інформації в державі мають статус четвертої гілки влади. Журналісти тримають у руках зброю, тільки не завжди використовують її за призначенням. На тлі останніх подій, які відбуваються в Україні можна зрозуміти, що основна боротьба між політичними силами та з агресором відбувається за допомогою інформації, тобто в країні інформаційна війна набула нового статусу.

Інформаційна війна Росії проти України призвела до того, що більше половини опитаних росіян готові воювати з українцями. Вірусом ненависті насамперед заражені молоді люди, які ніколи не були в Україні і не мають контактів із її громадянами. Старших людей лякають “бандерівця-

ми-головорізами, які прийшли до влади”. Це результат планомирної тотальної брехні, яка розробляється ідеологами Кремля та транслюється на їхньому телебаченні [1]. Щороку Росія витрачає проти України на інформаційну війну до чотирьох мільярдів доларів [2].

Інформаційна війна – циклічний або лінійний обмін інформацією, яка може/має спричинити певну шкоду отримувачу, а автору надати певну перевагу. Об'єктом інформаційної війни є як масова свідомість, так і індивідуальна [3].

Нав'язування чужих цілей – це те, що робить інформаційну війну війною і відрізняє її від звичайної реклами. Інформаційний вплив містить спотворення фактів або нав'язує аудиторії емоційне сприйняття, вигідне стороні агресора. Як правило, методами інформаційної війни є викид дезінформації, або подання інформації у вигідному для себе ключі. Дані методи дозволяють спотворювати оцінку того, що відбувається, деморалізувати громадян, і, в перспективі, забезпечити перехід на сторону інформаційного агресора [4].

Мета інформаційної війни – послабити моральні і матеріальні сили супротивника або конкурента та посилити власні. Вона передбачає заходи пропагандистського впливу на свідомість людини в ідеологічній та емоційній галузях.

Істотна залежність сучасної цивілізації від інформаційної складової зробила її набагато уразливішою. Швидкість інформаційного обігу й поширення інформаційних мереж багаторазово збільшили ефективність саме інформаційної зброї. Додатково ускладнює ситуацію «відкритість» сучасних суспільств. Основні методи інформаційної війни засновані на блокуванні або спотворенні інформаційних потоків та процесів прийняття рішень супротивника. Інформаційна війна розглядає інформацію як окремий об'єкт або як потенційну зброю та вигідну ціль. Інформаційну війну можна розглядати як новий вид бойових дій.

Війну інформації також розпочинають тоді, коли треба досягти якоїсь мети. Як приклад можна розглянути війну між США та Іраком. Експерти висувають різні версії, щодо справжньої мети нападу США на Ірак. Одною з версій конфлікту в Іраку було зовсім не наявність зброї масового знищення, а велика кількість нафти, яку прагнув взяти під свій контроль американській уряд. Тільки раніше приводу не було розпочати цю війну, треба було людству якось пояснити таку позицію, довелося провести цілу низку виливів інформації на маси. Конфлікт в Іраку триває, а зброю так і не знайшли.

В інформаційному суспільстві, на порозі якого перебуває все прогресивне людство, життєві стандарти не диктуються реальністю, а вмільо пропагуються й поширюються за допомогою нових технологій. Основним об'єктом впливу є масова свідомість.

Зрозуміло, що інформаційні війни частіше використовуються на міжнародному рівні. Україна і Росія вже не один рік ведуть таку війну. Росія постійно провокує гучними заявами український уряд та й просто зневажливо ставиться до українців у своїх інформаційних матеріалах.

Інформаційні війни точаться не лише між країнами і охоплюють міжнародну аудиторію, а й на місцевому рівні, тобто в середині держави, регіону та колективу. Зокрема, українські політики, як ніколи, вивчили технологію ведення інформаційної війни. Останнім часом дедалі популярнішим серед українських політиків стає знищення опонента за допомогою так званих «інформаційних бомб».

Якщо розібратися в суспільних процесах можна зробити висновок, що інформаційна війна в світі вже давно розпочалася. Вона набагато страшніша, бо знищення відбувається завдяки інформації, що немає матеріального втілення і знищити інформацію яка є в суспільстві надзвичайно важко. І, якщо кулі і снаряди відомо звідки летять, то інформаційні бомби з'являються несподівано та у невідомому місці, іноді відбити таку атаку взагалі неможливо. Зважаючи на розвиток технологічного та інформаційного прогресів в суспільстві і маючи на руках таку інформаційну зброю та вміння впливати на аудиторію – можна завоювати світ.

Література:

1. Штогрін І. Називай агресію “захистом”: принципи інформаційної війни проти Росії [Електронний ресурс] / Ірина Штогрін. – Режим доступу : www.radiosvoboda.org/content/article/25293307.html;
2. Інформаційна війна коштує Росії 4\$ мільярди [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrinform.ua/ukr.news/2030605;
3. Навчальний посібник сучасні інформаційні війни у мережевому он-лайн просторі Курбан О. В.;
4. Електронний ресурс: <http://novosti.dn.ua/article/4889-informaciyna-skladova-gibrydnoi-viyny-poglyad-z-donbasu>;
5. Електронний ресурс: <https://www.pravda.com.ua/articles/2006/04/20/4399050/>